

RES
PUBLICA

MALI VODIČ
ZA AKTIVISTE

O NAMA

Šumadijski centar za građanski aktivizam Res Publika je organizacija koja pokreće građane Kragujevca da ostvare pravo na informisanje i uključivanje u donošenje odluka u lokalnoj zajednici.

UMESTO UVODA

Res Publika želi da Kragujevac bude grad aktivnih građana, medijskog pluralizma i demokratskih sloboda.

Verujemo da svako od nas ima pravo i odgovornost da u skladu sa svojim znanjem, mogućnostima i interesovanjima doprinese pozitivnim promenama u zajednici.

Svojim delovanjem Res Publika želi da doprinese promenama i osnaživanju društva za akcije i rešenja za koja su donosioci odluka nedovoljno zainteresovani ili bez dovoljno kapaciteta da ih sprovedu.

SADRŽAJ

1

O NOVINARSTVU

ZAŠTO SU NAM VAŽNI SLOBODNI
MEDIJI?

2

O INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA

KAKO DO NJIH?

3

O GRAĐANSKOM BUDŽETU

ŠTA MOŽEMO DA SAZNAMO IZ NJEGA?

4

O GRAĐANSKOJ PARTICIPACIJI

ZAŠTO NAM JE BITNA?

5

O GRAĐANSKOJ INICIJATIVI

KAKO DA JE(SE) POKRENEMO?

6

O GRAĐANSKOJ NEPOSLUŠNOSTI

ŠTA BI TREBALO DA ZNAMO?

O NOVINARSTVU

Zašto su nam važni slobodni mediji?

O najvažnijim odlukama i pitanjima u lokalnoj zajednici javnost mora biti obaveštena i dati svoj sud. Zbog toga je nužno da informisanje bude kvalitetno, da mediji štite javni interes i poštuju profesionalne i etičke standarde.

Promena percepcije i veća podrška lokalne zajednice profesionalnom novinarstvu, način je i da se novinari ohrabre da rade u službi građana i izveštavaju o temama koje su Kragujevčankama i Kragujevčanima važne, a naročito da se mladi novinari motivišu i uključe u rad lokalnih redakcija. Novinari i mediji ne mogu preuzeti ulogu policije i tužilaštva, ali da treba da istražuju, analiziraju, preispituju i kreiraju priče koje donose promene. Sve to dugoročno treba da doprinese stvaranju povoljnijeg okruženja za rad slobodnih i nezavisnih medija.

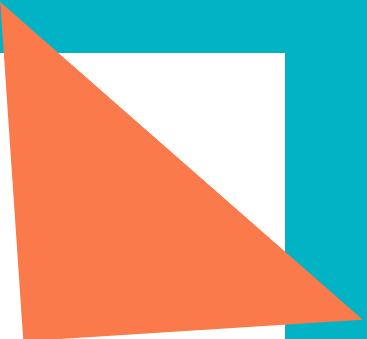
INFORMACIJE OD JAVNOG ZNAČAJA

Ko i koje informacije može da traži?

Informacije od javnog značaja su informacije koje su sadržane u dokumentima u posedu bilo kog organa javne vlasti, nastale u njihovom radu ili u vezi sa njihovim radom, a za koje javnost ima opravdan interes da zna. Zato je pravo na slobodan pristup informacijama od javnog značaja u suštini pravo na pristup službenim dokumentima. Svaki građanin/ka može da traži informacije i ne mora da navde razlog zbog čega to radi.

Kako se traže informacije?

FORMA

Postupak se pokreće podnošenjem zahteva za slobodan pristup informacijama od javnog značaja organu vlasti u pismenom ili u usmenom obliku.

Organ vlasti može propisati obrazac za podnošenje zahteva, ali mora razmotriti i zahtev koji nije sačinjen na tom obrascu.

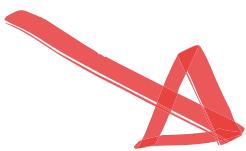
GDE PREUZETI ZAHTEV?

<https://www.poverenik.rs/sr-yu/pristup-informacijama/sadrzaj-prava-di.html>

Kako se popunjava zahtev?

Tražilac u zahtevu navodi:
naziv organa vlasti,
svoje ime, prezime i adresu,
opis informacija koje se traže i
druge podatke koji olakšavaju
pronalaženje informacija

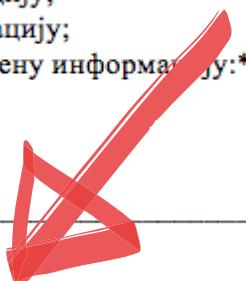

назив и седиште органа коме се захтев упућује

ЗАХТЕВ за приступ информацији од јавног значаја

На основу члана 15. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), од горе наведеног органа захтевам:*

- обавештење да ли поседује тражену информацију;
- увид у документ који садржи тражену информацију;
- копију документа који садржи тражену информацију;
- достављање копије документа који садржи тражену информацију:**
 - поштом
 - електронском поштом
 - факсом
 - на други начин:*** _____

Овај захтев се односи на следеће информације:

(навести што прецизнији опис информације која се тражи као и друге податке који олакшавају проналажење тражене информације)

У _____,

Тражилац информације/Име и презиме

адреса

дана ____ 201__ године

други подаци за контакт

Потпис

GRAĐANSKI VODIČ KROZ BUDŽET

Građanski vodič kroz budžet je dokument koji na jasan i slikovit način građanima pokazuje kako se troše javna sredstva i pomaže im da taj proces bolje razumeju.

Građanski vodič kroz budžet grada Kragujevca dostupan je na zvaničnom internet sajtu lokalne samouprave, odakle ga možete preuzeti u pdf formatu.

<https://www.kragujevac.rs/lokalna-samouprava/budzet/>

The screenshot shows a website header with the city's coat of arms and navigation links in Serbian: Насловна (Home), ГИК (GIK), КГ-Корона (KG-Krona), О Граду (About the City), and Е-услуге (E-services). Below the header, a message says 'Ниједна датотека за преузимање' (No file for download). A PDF icon is shown next to the text 'Документ за преузимање: Водич за грађане кроз буџет града Крагујевца за 2020. годину - Грађански буџет 1' (Guide for citizens through the city budget for 2020 - Citizen budget 1). A blue button labeled 'ПРЕУЗМИ' (Download) is at the bottom of the download section.

расхода (6.975.264.000 РСД):

Ovaj dokument predstavlja pojednostavljen prikaz planiranih prihoda i rashoda u gradskoj kasi. U njemu možete saznati koliko bi novca od poreza grad trebalo da naplati, koliko će dobiti sredstava od države i iz drugih izvora. Ovde su dostupni i podaci o trošenju direktnih budžetskih korisnika, a to su gradske uprave, Gradsko veće, Skupština grada, gradonačelnik i njegovi pomoćnici. U ovom vodiču ukratko su predstavljeni i programi u koje će grad ulagati novac tokom godine.

GRAĐANSKA PARTICIPIACIJA

Građansko učešće ili participacija je pravo građana na direktno učešće u procesu donošenja odluka koje se njih tiču. Participaciju građana na lokalnom nivou sačinjavaju sve one aktivnosti koje doprinose da potrebe, želje i vrednosti građana utiču na donošenje odluka organa lokalne samouprave.

GRAĐANSKA INICIJATIVA

Oblici neposrednog učešća građana u ostvarivanju lokalne samouprave su: građanska inicijativa, zbor građana i referendum.

Грађанска иницијатива Члан 96.

Грађани путем грађанске иницијативе предлажу Скупштини доношење акта којим ће се уредити одређено питање из надлежности Града, промену Статута или других аката и расписивање референдума у складу са законом и другим актима.

Градска управа је дужна да грађанима пружи стручну помоћ приликом формулисања предлога садржаног у грађанској иницијативи.

Грађанска иницијатива пуноважно је покренута ако је листа потписника грађанске иницијативе састављена у складу са законом и ако је исту потписало 5% од укупног броја грађана са бирачким правом.

О предлогу из става 1. овога члана, Скупштина је дужна да одржи расправу и да достави образложен одговор грађанима у року од 60 дана од дана добијања предлога.

GRAĐANSKA INICIJATIVA

Građani putem građanske inicijative predlažu skupštini jedinice lokalne samouprave donošenje akta kojim će se urediti određeno pitanje iz nadležnosti jedinice lokalne samouprave, promenu statuta ili drugih akata i raspisivanje referendumu u skladu sa zakonom i statutom.

O predlogu građana skupština je dužna da održi raspravu i da dostavi obrazložen odgovor građanima u roku od 60 dana od dobijanja predloga.

Broj potpisa građana potreban za pokretanje građanske inicijative iznosi 5% od ukupnog broja građana sa biračkim pravom.

Nadležni organ opštine je dužan da na internet prezentaciji opštine odnosno na drugi primeren način obavesti javnost da je otpočeo rad na pripremi propisa koje donosi skupština.

Radi sprovođenja javne rasprave, predlog građana je potrebno da svojim potpisima podrži najmanje 100 građana sa biračkim pravom na teritoriji opštine.

GRAĐANSKA NEPOSLUŠNOST

Građanska neposlušnost je odbijanje građana da se povicuju zahtevima i zakonima vlasti, na nenasilan način i uz kolektivno masovno učešće.

- Građanska neposlušnost je uvek akt neposlušnosti u odnosu na zakon.
- Akt građanske neposlušnosti uvek mora biti nenasilan.
- Građanska neposlušnost mora biti ispoljena javno.

Istorijski primeri su Gandijev pokret otpora u Indiji, Mendelini protesti u Južnoj Africi protiv apartheida, kampanja protiv paušalnog poreza u Engleskoj 1990, protesti u Srbiji tokom poslednje decenije XX veka.

Šumadijski centar za

GRAĐANSKI AKTIVIZAM

RES PUBLIKA

Grad pripada svim njegovim građanima, njima služi, a njegov razvoj od njih zavisi. Zato je naša obaveza da budemo aktivni, da učestvujemo, da se pitamo, da diskutujemo, da odlučujemo, da svojim primerom motivišemo druge da nam se pridruže.

VRATIMO se u GRAD

respublica034@gmail.com

respublica034.rs